

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mráčky a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **S. O.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M. advokátem se sídlem Praha 2, Rumunská 22/28, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 9. 2014, č. j. 32 Az 8/2014 - 52,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 9. 2014, č. j. 32 Az 8/2014 - 52, **se zrušuje** věc **se vrací** krajskému soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci žalobkyně, JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4114 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Rozhodnutím žalovaného vydaným dne 17. 12. 2013, č. j. OAM-295/ZA-P08-P07-2013, byla žádost žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) o mezinárodní ochranu posouzena jako nepřípustná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“), tj. z důvodu opakovaně podané žádosti, aniž by stěžovatelka uváděla nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jejího vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení. Podle § 25 písm. i) zákona o azylu bylo řízení zastaveno.

Dne 12. 9. 2013 podala stěžovatelka žádost o udělení mezinárodní ochrany. Uvedla, že je státní příslušnicí Nigerijské federativní republiky, národnosti Edo, vyznává křesťanství a není (ani nikdo z její rodiny) členem politické strany či jiné organizace. Z Nigérie odešla dne 18. 6. 2009 za svým manželem, občanem České republiky. Vdala se v roce 2008 v Nigérii, ale přesné datum si nepamatuje, je zapsané v oddacím listě, který je v Praze. K důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedla, že nikoho nemá, její rodiče byli zabiti ve válce mezi křesťany a muslimy v Nigérii, a stěžovatelka nebude kvůli tomuto válečnému střetu v případě návratu do země původu rovněž v bezpečí. V České republice požádala o mezinárodní ochranu již v roce 2010, ale toto řízení bylo ukončeno a bylo jí odebráno vízum s tím, že se musí vrátit do Nigérie.

Po posouzení důvodů, které stěžovatelka uvedla při opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatelka uvádí stejné motivy neochoty vrátit se do Nigérie jako ve správním řízení o své první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, tj. legalizaci pobytu v České republice. Stejně tak o tom, že v zemi původu nemá žádné příbuzné, stěžovatelka hovořila již v prvním správním řízení a žalovaný tento důvod (stejně jako snahu legalizovat pobyt na území republiky) neshledal relevantní z hlediska zákona o azylu, protože stěžovatelka je osoba zletilá a v České republice ani nemá žádné rodinné příslušníky. Její manželství pak bylo v minulosti shledáno jen jako účelové.

Žalovaný tak neshledal důvody pro opakované posuzování žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k jí uváděným motivům, když neuvedla žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení.

Dále žalovaný konstatoval, že z dostupných informací o situaci v Nigérii mu je známo, že v zemi původu stěžovatelky nedošlo k takové změně bezpečnostní situace, která by mohla založit opodstatněnost její nové žádosti o mezinárodní ochranu. Sama stěžovatelka přitom uvedené jako důvod své neochoty k návratu do vlasti ani neuváděla.

II. Napadený rozsudek krajského soudu

Stěžovatelka napadla rozhodnutí žalovaného správní žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové (dále též „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 18. 9. 2014, č. j. 32 Az 8/2014 - 52, dle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, znění pozdějších předpisů („s. ř. s.“), zamítl.

Krajský soud porovnal důvody opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany s důvody, které stěžovatelka uváděla v předchozím pravomocně ukončeném řízení, a uzavřel, že v nově vedeném řízení stěžovatelka neuvedla žádnou novou skutečnost ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu.

V žalobě tvrzené ohrožení života z náboženských důvodů nelze podle krajského soudu považovat v případě stěžovatelky za novou skutečnost, která jí nebyla známa v předchozím řízení. V prvním řízení stěžovatelka žádné konkrétní obavy související s její vírou neuvedla a neuvedla je rovněž ani v současné žádosti. Poprvé je tato skutečnost zmíněna až v žalobě a krajský soud ji hodnotí jako účelovou. Krajský soud dále

pokračování

konstatoval, že v žalobě namítaný nízký standard ochrany lidských práv v Nigérii nespadá pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, rovněž není důvodem pro přiznání mezinárodní ochrany podle § 14 či doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Z azylového příběhu stěžovatelky je dle názoru krajského soudu zřejmé, že Nigérii opustila proto, že následovala svého českého manžela do České republiky. Vlast neopustila pro některý z azylově relevantních důvodů. K namítanému zásahu do soukromého a rodinného života soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž údajně vyplývá, že rodinné vazby na území České republiky nelze považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany z humanitárních důvodů ani pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

III. Kasační stížnost

Rozsudek krajského soudu napadla stěžovatelka kasační stížností z důvodů, jež podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Stěžovatelka v kasační stížnosti předně namítla, že krajský soud dospěl k nesprávnému závěru, že jí v zemi původu nehrozí pronásledování z náboženských důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Dále uvedla, že soud dospěl k nesprávnému závěru i co se týká konstatování, že jí v Nigérii nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. V neposlední řadě napadeným rozsudkem došlo k zásahu do jejího práva na rodinný a soukromý život.

Stěžovatelka zdůraznila, že ohrožení jejího života má reálný základ, neboť její rodiče, kteří byli kazatelé, byli již islamistickými extremisty zavražděni, proto se obává, že stejný osud potká i ji. Bezpečnostní situace v Nigérii je dlouhodobě neutěšená, když na denním pořádku jsou nábožensky motivované vraždy, mučení či bombové útoky. Nedostatečná pozornost, kterou krajský soud věnoval situaci v zemi jejího původu, je dle stěžovatelky srovnatelná s opomenutím žalobní námitky, což je dle judikatury Nejvyššího správního soudu důvodem ke zrušení rozhodnutí krajského soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58).

Přestože útoky islamistických teroristických skupin probíhají především v severní a centrální části země, jihozápadní a jihovýchodní část Nigérie představují oblasti s nejvyšší frekvencí únosů, což odrazuje cizince i občany Nigérie od cestování do těchto regionů. Uvedené skutečnosti jsou potvrzeny varováním Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 27. 6. 2014, kterým je doporučováno vyhnout se cestám do států severní a střední Nigérie; do jižních oblastí Nigérie doporučuje Ministerstvo zahraničních věcí cestovat jen v nezbytně nutných případech. Podle názoru stěžovatelky je tedy bezpečnostní situace neuspokojivá v celé Nigérii.

Žalovaný i krajský soud opomíjí, že počátkem roku 2014 došlo v Nigérii k eskalaci násilí. Během prvních dvou měsíců bylo v Nigérii zabito přes 600 lidí; nejpravděpodobnějšími pachateli jsou příslušníci Boko Haram. Jelikož je stěžovatelka křesťanského vyznání, má důvodnou obavu, že bude vystavena nábožensky motivovaným útokům, před nimiž ji nigerijské orgány nedokáží efektivně chránit.

Stěžovatelka je přesvědčena, že způsob, kterým se krajský soud vypořádal s námitkou jejího možného pronásledování, tedy že stěžovatelka uvedla jako důvod pro

podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany možné pronásledování z náboženských důvodů až v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, je nesprávný a krajský soud se měl touto námitkou zabývat důkladněji. Stěžovatelka při podání své první žádosti o mezinárodní ochranu tuto skutečnost neuvedla z důvodu jazykové bariéry a neznalosti právních předpisů a procesního postupu v řízení o udělení mezinárodní ochrany.

Stěžovatelka je přesvědčena, že také splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť za současné situace jí v případě návratu do Nigérie hrozí vážné ohrožení života z důvodu svévolného násilí v důsledku vnitřního či mezinárodního ozbrojeného konfliktu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Situace v Nigérii je velmi složitá, islamistická sekta Boko Haram neustává s útoky proti civilnímu obyvatelstvu křesťanské víry. Dle stěžovatelky je žalovaný (i soud v rámci soudního přezkumu) povinen vždy přihlídnout k aktuální situaci v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu za účelem posouzení kritérií pro udělení doplňkové ochrany a rozhodnout na základě co nejaktuálnějších informací, což žalovaný ani krajský soud neučinil. Zároveň došlo k dalšímu vývoji v zemi původu stěžovatelky, který může odůvodňovat udělení doplňkové ochrany. Krajský soud vycházel ze zpráv z roku 2013, ale vzhledem k neustálým změnám situace v Nigérii (většinou k horšímu) je třeba záležitost posuzovat s náležitou pečlivostí a s užitím nejnovějších dostupných informací o situaci v zemi původu stěžovatelky. K tomu v projednávané věci nedošlo.

Stěžovatelka uvedla, že neudělením mezinárodní ochrany je jí odpíráno právo na rodinný život na území České republiky, kde má jediné rodinné vazby, ve státě původu tyto vazby postrádá. Stěžovatelka zdůraznila, že na území České republiky žije ve společné domácnosti s partnerem - občanem České republiky, který představuje jedinou rodinu, kterou má a čekají spolu dítě. Právo na rodinný život je přitom jedním ze základních lidských práv, které nesmí být omezováno nad nezbytnou míru a v jejím případě je potřeba kontaktu s partnerem velmi důležitá. Stěžovatelka má za to, že její nucený návrat do země původu by byl porušením mezinárodních závazků České republiky. Argumentace krajského soudu, který namítá irelevantnost tvrzení o rodinných vazbách na území České republiky, je proto lichá. Stěžovatelka již nemá žádného dalšího příbuzného, její rodiče byli zavražděni a její návrat do země původu by mohl mít negativní dopady na její psychiku. Neudělení doplňkové ochrany stěžovatelce, aniž by se krajský soud zabýval případem ve všech souvislostech, se stěžovatelce jeví jako jednoznačné pochybení.

Z výše uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby kasační soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

Žalovaný v podaném vyjádření uvedl, že trvá na tom, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci. K namítanému neudělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu uvedl, že stěžovatelka neopustila svoji vlast z azylově relevantních důvodů, nýbrž proto, že následovala do České republiky svého manžela. Stojí za tím, že vycházel z aktuálních a relevantních informací o zemi původu stěžovatelky, která se s nimi seznámila dne 10. 12. 2013 a nevznesla proti nim žádnou námitku ani neučinila návrhy na jejich doplnění. Je přesvědčen, že stěžovatelka neuvedla žádnou novou skutečnost, která by nebyla předmětem zkoumání v předchozím řízení.

pokračování

K bezpečnostní situaci v Nigérii žalovaný odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 9. 2006, č. j. 5 Azs 232/2005 - 102, který konstatoval: „*Samotná skutečnost, že v zemi původu není ochrana lidských práv dostatečně zabezpečena, ještě neznamená automatickou povinnost správního orgánu (soudu) tuto okolnost považovat za překážku vycestování ve smyslu ust. § 91 zákona o azylu, nýbrž je třeba zkoumat, na základě taxativního výčtu podmínek, pravděpodobnost konkrétních možných zásahů ze strany státu do sféry základních lidských práv a svobod stěžovatele přihlížející k důvodům, pro které zemi původu opustil a pro které v ČR požádal o azyl.*“

Na své těhotenství stěžovatelka poukázala poprvé až v kasační stížnosti, avšak ani tato skutečnost není podle žalovaného důvodem pro udělení jakékoliv formy mezinárodní ochrany. K této otázce odkázal na své vyjádření k žalobě i na rozsudek krajského soudu, z něhož vyplývá, že existenci rodinných vazeb na území České republiky nelze považovat za důvod pro udělení azylu z humanitárních důvodů ani pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2011, sp. zn. 4 Az 9/2010: „*V případě, kdy zamýšlí cizí státní příslušník realizovat svůj rodinný život na území České republiky, má možnost využít k tomu standardních institutů, které mu český právní řád prostřednictvím zákona o pobytu cizinců právě za tímto účelem poskytuje, nikoli se snažit o jejich obcházení. Pokud žalobce vlastní vinou přestal splňovat podmínky stanovené českým právním řádem pro pobyt cizinců na území, nelze v tom spatřovat porušení mezinárodních závazků ze strany České republiky.*“).

Žalovaný uzavřel, že jak rozhodnutí správního orgánu, tak rozhodnutí krajského soudu, jsou v souladu s právními předpisy a vycházejí ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Vzhledem k tomu, že v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany byly naplněny podmínky ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu, byla opakovaná žádost stěžovatelky shledána nepřipustnou a řízení o ní bylo dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Stěžovatelka se kasační stížností podanou v zákonem stanovené dvoutýdenní lhůtě (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) domáhá přezkoumání rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož byla účastníkem (§ 102 s. ř. s.), její kasační stížnost splňuje veškeré náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Poté co zdejší soud konstatoval splnění podmínek řízení, se zabýval posouzením, zda její eventuální věcné projednání svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Nebylo-li by tomu tak, musela by být kasační stížnost pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s. odmítnuta.

Zákonný pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení se o případ přijatelnosti kasační stížnosti

může jednat mj. tehdy, pokud: a) kasační stížnost se dotýká právních otázek, jež dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; b) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; c) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon; to znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; d) další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Vzhledem k tomu, že v nyní souzené věci stěžovatelka namítá zásadní pochybení krajského soudu spočívající v nedostatečném vypořádání námitek uplatněných v žalobě (zejména co do posouzení aktuální situace v zemi jejího původu), přičemž důvodnost těchto námitek může mít dopad do jejího hmotně právního postavení, shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost přijatelnou.

Nejvyšší správní soud poté, co zjistil, že kasační stížnost je přípustná a přijatelná, přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval stěžovatelkou namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., když nutnost přednostního posouzení námítky nepřezkoumatelnosti plyne z povahy věci, neboť pouze přezkoumatelné rozhodnutí je způsobilé být předmětem hodnocení z hlediska tvrzených nezákonností či vad předcházejícího soudního řízení (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 Azs 47/2009 – 71).

Stěžovatelka namítá, že se krajský soud nevypořádal zejména s její žalobní námitkou, že počátkem roku 2014 došlo v Nigérii k eskalaci násilí, nábožensky motivovaným útoků vedeným islamistickou sektou Boko Haram, přičemž má stěžovatelka jako křesťanka obavy, že před těmito útoky nejsou schopny nigerijské orgány zajistit efektivní ochranu, přičemž její rodiče již byli islamistickými extremisty zavražděni. Současně stěžovatelka namítá, že se touto aktuální situací v zemi jejího původu dostatečně nezabýval ani žalovaný.

Stěžovatelka své žalobní námitky rozvedla obdobně jako v nyní podané kasační stížnosti (s výjimkou jejího údajného těhotenství), popsala svou aktuální situaci a poukázala na konkrétní ustanovení právních norem, které považovala za relevantní.

K tomu, aby bylo možno posoudit přezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, resp. žalovaného, je nejprve třeba vymezit podmínky a rozsah projednání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře k problematice opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany vyslovil již mnohokrát. Konkrétně v rozsudku ze dne

pokračování

30. 6. 2009, č. j. 4 Azs 23/2009 - 64, uvedl, že „[p]odává-li žadatel o mezinárodní ochranu opakovanou žádost, stanoví zákon [...] o azylu pro věcné posouzení žádosti podmínku tvrzení nových skutečností či zjištění. Je tedy povinností žadatele, aby takovéto nové skutečnosti či zjištění správnímu orgánu v nové žádosti uvedl. V opačném případě je nucen správní orgán na základě § 10a písm. e) zákona [...] o azylu, posoudit žádost jako nepřipustnou.“ V této souvislosti se vyslovil rovněž k rozsahu přezkumné činnosti správních soudů tak, že bylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřipustnost podle § 25 písm. i) zákona o azylu, zkoumá správní soud jen, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. Důvody uváděnými žadatelem se zabývá pouze z toho hlediska, zda mu mohly být známy v době první žádosti, a zda je tedy mohl uvést, či zda mu v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech nevěděl nebo je nemohl z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011 - 74).

Z dikce ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu lze tedy dovodit nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat:

1. je nutno uvést nové skutečnosti nebo zjištění;
2. musí se přitom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení.

Institut opakované žádosti o mezinárodní ochranu neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly mít vliv na postavení žadatele a které nemohl uplatnit během předchozího řízení. Zpravidla se může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času; např. se může jednat o změnu situace v zemi původu žadatele či o změnu ve vztahu k jeho osobním poměrům (kupř. udělení azylu matce nezletilé žadatelky; viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57, publ. pod č. 1943/2009 Sb. NSS).

Odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení proto musí obsahovat zdůvodněný závěr o tom, že žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. jestliže takovéto skutečnosti či zjištění uvádí, pak jen takové, které mohl uplatnit v předchozí žádosti, a že *nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla založit opodstatněnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany* (srov. výše uvedený rozsudek ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96).

Žalovaný tedy nebyl v případě opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany povinen posoudit žádost stěžovatelky z hlediska důvodů udělení azylu či doplňkové ochrany, nýbrž pouze z hlediska toho, zda je dána existence nových skutečností, které odůvodňují opětovné projednání žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Této své povinnosti žalovaný dostal, přičemž je třeba uvést, že žalovaný, který rozhodoval napadeným rozhodnutím dne 17. 12. 2013, nemohl s ohledem na den vydání rozhodnutí zohlednit případnou změnu bezpečnostní situace v Nigérii, která nastala počátkem roku 2014 a v průběhu tohoto roku, jak stěžovatelka namítá v žalobě a kasační stížnosti. Rozhodnutí žalovaného považuje Nejvyšší správní soud za přezkoumatelné,

žalovaný se, byť relativně stručně, dostatečně přezkoumatelným způsobem zabýval vývojem bezpečnostní situace v zemi původu stěžovatelky. Žalovaný především vycházel z dostupných zpráv o situaci v Nigérii, popsal bezpečnostní situaci a její vývoj v souvislosti s útoky teroristické islamistické skupiny Boko Haram, které započaly již v roce 2009, a popsal rovněž území Nigérie, na kterém k těmto útokům dochází. V této souvislosti žalovaný hodnotil i přístup státních orgánů k řešení daných bezpečnostních rizik a neopomněl ani problémy v nigerské deltě, které spočívají v útocích na ropná zařízení.

Žalovaný tak závěrem shrnul, že přestože bezpečnostní situace v některých oblastech Nigérie je i nadále složitá, zejména co do působení nejrozličnějších náboženských či ekonomicky motivovaných ozbrojených skupin, tamní státní orgány se snaží proti těmto útokům tvrdě zasahovat a popsané násilí se daří i nadále držet v mezích individuálních útoků a incidentů, které zasahují pouze část nigerijského státu. Státní příslušník Nigérie si přitom může pro svůj život zvolit kteroukoli pro něj vhodnou a bezpečnou oblast pro život, aniž by byl nucen zůstat a pobývat v oblasti, která je pro něj s ohledem na jeho náboženství, etnickou příslušnost či původ z hlediska bezpečnosti jeho osoby rizikovější. Dle názoru žalovaného tedy v Nigérii nedošlo k závažným změnám stran obecné bezpečnostní situace v zemi, které by si vyžadovaly opětovné posouzení žádosti stěžovatelky ohledně možnosti jejího návratu do vlasti.

Lze tedy konstatovat, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí přezkoumatelným způsobem vypořádal i s otázkou změny bezpečnostní situace v zemi původu stěžovatelky, přitom vycházel z v řízení opatřených zpráv o zemi původu stěžovatelky.

K otázce povinnosti krajského soudu vypořádat se s žalobními námitkami stěžovatelky, které poukazují na zhoršení bezpečnostní situace v zemi jejího původu po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, je nejprve třeba uvést, že podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při rozhodování ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2014, č. j. 7 Azs 66/2014 – 20). Napadené rozhodnutí bylo vydáno v prosinci 2013, tj. ještě před událostmi, které nyní uvádí stěžovatelka v žalobě a kasační stížnosti. Uvedené pravidlo § 75 odst. 1 s. ř. s. však neplatí bezvýjimečně, neboť podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131: *„Krajský soud je povinen se odchýlit od § 75 odst. 1 s. ř. s. a přiblížit i ke skutečnostem relevantním z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tehdy, pokud by v daném případě neshledal dostatečné záruky k tomu, že budou tyto nové skutečnosti posouzeny v novém správním řízení k tomu příslušným správním orgánem z hlediska respektování zásady non-refoulement a že bude mít žadatel o mezinárodní ochranu možnost dosáhnout soudního přezkoumání tohoto nového rozhodnutí dříve, než by mělo dojít k jeho navrácení do země původu. Tuto otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy vzhledem ke konkrétní situaci daného žadatele o mezinárodní ochranu. [...] Dostatečné záruky pro respektování zásady non-refoulement budou dány v případě, že bude vzhledem ke konkrétním okolnostem věci zcela zřejmé, že žadatel bude mít možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu (§ 3 odst. 2 ve spojení s § 10 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) a že tato nová žádost bude přípustná (§ 10a zákona o azylu).“* Uvedené závěry lze aplikovat i v posuzovaném případě.

Dále je vhodné připomenout závěry rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96: *„Správní orgán v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí v souladu s § 10a písm. e) zákona o*

pokračování

azyly zkoumat, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. To tedy znamená, že přípustnost opakované žádosti je třeba posuzovat jak z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení azylu, tak z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení doplňkové ochrany. Přitom i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, nemůže být podle názoru rozšířeného senátu považována za žádost shodnou, a tudíž nepřipustnou, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřipustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že správní orgán je povinen zkoumat v průběhu řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany v souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Připustnost opakované žádosti je tak třeba posuzovat z pohledu možných nových skutečností a zjištění pro udělení jak azylu, tak udělení doplňkové ochrany.“

Krajský soud provedl v odůvodnění svého rozsudku rekapitulaci žalobních námitek, ale z jeho obsahu, jak je uveden pod bodem II. tohoto rozsudku, plyne, že se konkrétními žalobními námitkami stěžovatelky zabýval jen obecně, blíže své závěry neodůvodnil a konkrétně se nezabýval zejména výše uvedenými žalobními námitkami stěžovatelky, že od počátku roku 2014 došlo k podstatnému zhoršení bezpečnostní situace v Nigérii v souvislosti se zintenzivněním činnosti teroristické islamistické organizace Boko Haram, a to i v oblasti Benin City, ze které stěžovatelka pochází, přičemž nigerijské orgány jí nejsou schopny poskytnout dostatečnou ochranu a její vycestování by bylo v rozporu se zásadou *non refoulement*, a že na základě této nově vzniklé situace, kterou po skutkové stránce popsala, jí i v oblasti, odkud přišla, hrozí pronásledování z náboženských důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, jakož i vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu.

Krajský soud nijak předmětné žalobní námitky nehodnotil ani z pohledu možného odchýlení se od § 75 odst. 1 s. ř. s., jak rozvedeno výše, konkrétně se nezabýval tím, zda se po vydání napadeného rozhodnutí žalovaného a od doby jeho předchozího pravomocného rozhodnutí o žádosti stěžovatelky zásadním způsobem nezměnila situace v zemi původu stěžovatelky, a to i v oblasti, z níž pochází, a zda by tato změna mohla zakládat opodstatněnost její nynější nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Za této situace je třeba považovat odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu za nedostatečné, přičemž Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval: „*V případě, že krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu opomene přezkoumat jednu ze žalobních námitek, je rozhodnutí, jímž žalobu zamítl, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů* [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]“ (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 – 58).

Na základě shora uvedeného lze tedy uzavřít, že krajský soud se dostatečně nevypořádal s argumentací uvedenou v žalobě a jeho rozsudek je proto nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadený rozsudek podle ust. § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, v němž je krajský soud podle odst. 4 citovaného ustanovení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

Pro úplnost zbývá dodat, že teprve v kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že je těhotná se svým přítelem. V dalším řízení se s ohledem na vše výše uvedené proto bude muset krajský soud také zabývat také touto novou skutečností včetně otázky, zda není důvodem pro neaplikaci 75 odst. 1 s. ř. s., jak bylo výše rozvedeno, s ohledem na možný zásah případného vycestování stěžovatelky do jejího rodinného a soukromého života z toho plynoucí a za současného posouzení, zda může jít o důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

VI. Náklady řízení o kasační stížnosti

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Stěžovatelce byl krajským soudem ustanoven právní zástupce; jeho odměnu hradí v tomto případě stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Výše přiznané odměny činí 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] za jeden úkon právní služby, tj. za sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], v náhradě hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a v náhradě za daň z přidané hodnoty ve výši 714 Kč, celkem tedy 4114 Kč. Částka bude vyplacena ustanovenému zástupci z účtu zdejšího soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2015

JUDr. Jakub Camrda

pokračování

5 Azs 164/2014 - 33

předseda senátu